

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre . . . 4 kor. — III. Negyedévre . . . 3 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fill.

Felolós szerkesztő és fapulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az obstrukció.

Tetszik talán emlékezni még arra a bizonyos Abrahamovitzra, a ki az osztrák Reichsrathban abban a megtiszteltetésben részesült, hogy kalamárisokat hajigáltak a fejéhez és olyan dolgokat miveltek vele, a melyek erősen ártottak az elnöki méltóságnak és tekintélynek. Az Abrahamovitzok eltűntek az osztrák Reichsrath elnöki székéből, de a tintás üvegek hajítói megmaradtak ottan.

Isten ments, hogy nálunk a parlamenti erkölcsök annyira el-fajuljanak, mint az osztrák törvényhozó testületben. Ezt senki sem kívánja. Maradjon az csak speciális dicsősége az osztrákoknak. Ok, a kik oly szemérmetlenül hirdetik, hogy a nálunk még ázsiai állapotok uralkodnak hadd örüljenek az ő ázsiai állapotaiknak.

Az ellenzék itt szelidebb erkölcsöknek hódol, a mi ugyan ildomosabb dolog és jobban felel meg a műveltség törvényeinek, de az is igaz, hogy a csehek és

németek, a mikor maeskazénéket rendeznek és rakonezátlan-kodnak, többet érnek el, mint mi, a kik a tárgyalásokban a műveltség szabályainak megfelelően veszünk részt.

És ime, ilyen módon is lehet eredményt elérni. A katonai javaslatok tárgyalásánál ildomos határok között bizonyította be az ellenzék, hogy az ő akarata nélkül semmi sem lehet a törvényjavaslatból.

Meg is szeppent a kormányzó hatalom. Úgyes sakkhuzást akart, mikor a tisztviselők fizetésrendezéséről újabb javaslatot nyújtott be s leakarta vele szerelni az obstrukciót.

Nem oda Buda! Az ellenzék nem áll kötélnek. Az ország tisztviselői megbocsátják, hogy a fizetésjavítás marad s még elhúzódik egy kicsit. Sokat vártak, keserves életkörülmények között is várnak még. Ok sem akarják, hogy miattuk a katonai javaslatok terhe az egész országra szakadjon.

Szóval fenn a hatalom s vég-eredményében meg lesz a fizetés-

javítás, de bukik a javaslat s buknak azok is, a kiknek ebben a kellemetlen fogalmazványban részüik volt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Hétfői nap, tehát előreláthatóan megint esendes ülés. A terem meglehetősen kong s a karzatok ma csak másodrangú szereposztásban látják az alkotmányosi s'injátekot. Az elnöki székben *Dániel* Gábor alelnök ül (nagyon udvarias ma és szörnyen vigyáz, hogy az ellenzékot újra magára ne haragítsa), a mai nap obstrukciós szónoka *Pap* Zoltán, a ki az ülést ki akarja beszélni, azaz csak két-től kell beszélnie, mert Szatmári Mór sürgős interpellációt jelentett be a magyar-csékei választási mozgalmak hatósági visszaélései dolgában.

Ime a mai ülés programja. Napirend előtt szomorú bejelentése volt *Dániel* elnöknek. A jegyzőkönyv felolvasása után megilletődéssel regisztrálta *Erzsébet* főhercegnő elhunytát és a részvét meleg szavaival parentálta el az uralkodóház agját. Indítványára az *Erzsébet* főhercegnő elhunytán jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét.

Több bejelentés után (köztük a Szatmári Mór sürgős interpellációjának bejelentése is) rátért a Ház a napirendre.

A Kató-dalokból.

Az areodon már csöppnyi pirt se látok.
Tekinteted erőtlen, réveteg,
A termeted is oly roskadtra vásott:
Szánalom nélkül rád se nézhetek.
Te volnál, mondd, a kis Kató, ki régen
Az imádásig kedves volt nekünk.
Aki ifjonti, boldog idejében
Derüvel vonta be az életünk?

Nagyon beteg vagy, bárki látja már azt,
S ez a levegő sem neked való,
A napsugár is — téged csak kifáraszt,
Kórházba veled, kórházba Kató!
Ott majd, a csöndes, síri némaságban
Kipihenheted zajos multadat,
Vezekelsz sirvást, bűnbánóan, lázban,
S az ajkad is tán imára fakad.

Lehet, gyógyultan jönnél majd élénkbe.
De ezt te sem kívánod, ugyebár?
Hiszen mit is keresnél itt, szegényke?...
Ölélő karral már senkise vár.
Imára hát! Kacsóid összetéve
Megtisztult szívvel kérjed istened.
S aszott ajkiddal küldj fohászt feléje:
Hogy adjon síri nyugóvást neked.

Gál Zoltán.

A kávé.

— Csevegés. —

Irta: **Reviczky Irma.**

Az uzsonnát, ha kávéból áll, lehetőleg kerülöm. De a multkor — ép mint Pilátus a erédóba — én is úgy jutottam egy házba, ahol kávézt uzsonnáztam. Négyen voltunk a sárga-abrosszal leterített asztalnál. Egy ur, egy fiu, „Borry”, meg én.

A házigazda egy leveses tányérban hütötte a forró kávéját. A kis fiam egy theás eséséből szüresölgette s Borry (egy nagy bundás kutya), egy esereptárból halászta ki a kapuczinerbe aprított kenyérfalatkákat. Én pedig egy majolika kávésbrikkebe fojtottam a nevetésemet. És megígértem a kedves házigazdának, hogy — legközelebb irok a kávéról is valamit.

Erre a kijelentésemre ő ugy mosolygott, mint a déli nap, amikor tiszta kék az égbolt... Aztán még beszélgettünk egyről-másról és szóba került egy vastag palacsinta, amely egy agglegénynek a gyomrát nemrég annyira megterhelte, hogy akut gyomorkatarust kapott tőle...

— Ja, így jár kérem — mondtam — akinek felesége nincs. Mert a mi jó, azt legtöbnyire sajátkezüleg készítjük mi asszonykák és könnyen elhitetjük férjünkkel, hogy ez a legjobb...

Csakis a kávé jobb, ha a szakácsné készíti, mert vagy félórás-kával tovább maradhatunk reggel az ágyban és tovább szöhetjük az álmok arany illúziós fátyolát... A „kávé-s néni” azonban sajátkezüleg forralja fel a reggeli kávéhoz való vizet és maga főzi ki a délutáni partihoz a pletykát. Pardon! Akarom mondani a témát. Más szóval a pót-kávé...

Hja az a kávé, az pompás italoeska! Kivált, ha a tejszint vágni lehet és a fekete olyan sötét, mint a bűn, olyan forró, mint a tűz és olyan édes, mint a szerelem!...

A „kávé-parti” nélkül olyan lenne az élet, mint az a tripolisi nagy sivatag, melyben félszázad előtt járt utoljára európai ember s melyet egy Dodron nevű fiatal angol most újra felkutatott. Az expedíció sok nehézségekkel küzdött és sok kalandon ment át.

A legnevezetesebb, a mit ott láttak, egy nagy megkövesült erdő volt. Tíz óra hosszáig gyalogoltak a megkövesült ták között, hol ugyanis nagyon sok tengeri kagyló volt, a miből ismét azt következtették, hogy a nagy Szaharának ez a része valamikor víz alatt állott.

No a sok üres kávécsészéből és ezüst kanalakból — itt-ott — az utókor majd szintén következtetni fog, hogy valamikor — a huszadik században — serényen

A katonai javaslatok.

Pap Zoltán: Az egész nemzetet hívja fel, hogy tartson össze a küzdelemben, mert az összetartás hiánya romlásra vezet. Szokják le a magyar nemzet arról, hogy mindig csak várjon és várjon, követeljen most már minden erővel. Gróf *Andrássy Gyula* beszédével foglalkozik azután. Különösen ama részével a beszédnek polemizál, melyben *Andrássy* úgy nyilatkozik, hogy helytelen azoknak az eljárása, a kik a nemzet nevében beszélnek, holott erre joguk nincs. Ez — jelenti ki a szülő — *Andrássy* részéről a parlament elnöke. Elismeri, hogy az általános konstelláció megkívánja a véd-erő emelését, mégsem szavazza meg a javaslatot, mert a mostani hadsereg elterjedésben áll a nemzeti szellemmel és a nemzeti hagyományokkal. Azonfelül koldus-szegény is ez a nemzet és nem bírja az újabb terheket. Onálló hadsereg kell nekünk.

Szóló a trón várományosáról beszél ezután. Félti a nemzetet a majdan bekövetkező trónváltozástól. Félt attól a trónörökösötől, a ki azt mondotta, hogy „hadl jövök ebbe az országba!”

A kormány egyáltalán elhanyagolja a nemzet érdekeit. Itt van például a tisztviselők fizetésemelése. Ezek óta huzza a kormány ezt az ügyet s most ezzel a javaslattal akar revolvert szerezni a függetlenségi párt ellen s a pártot akarja odaállítani bünbakul, ha abból a javaslatból egyhamar nem lesz törvény. Ezzel a fontos törvénnyel akarják márcziusig keresztülhajtani a katonai javaslatokat. Ez nem eljárás. Ha őszinte a a kormány, akkor megszakítja negyvennyolcz órára a katonai javaslatok tárgyalását és napirendre tűzi a tisztviselők fizetésemelésének javaslatát. Ha nem így tesz, hanem úgy, mint a szülő előbb jelezte, akkor ezzel büntetendő eselekményt követ el. Bizik a tisztviselőkben, hogy azok felismerik a helyzetet és átlátanak a szítán. (Helyeslés balról.)

Szóló rátér azután arra, hogy mi az oka annak, hogy nem hajtatik végre a magyar királynak 1868-iki rendelete, mely szerint a magyar ezredekben ma-

folyt a kávé, no meg a beszéd is a kávé s nénikék piros és kék koczka abroszokkal leterített asztalainál. (Es ha zsur volt, a selyemvirágos milieu fölött.)

A férfiak pedig — a teremtés urai — azok meg kivált a „fekete levesnél” magukba isszák a sok politikai tudományt az újságokból. Az orruk hegye lemélyed a lapok hasábjába annyira, hogy az újságból nem látszik ki sokszor egyebük, mint a kopasz tarkó az obligát három Bismarck hajszállal. No, de mikor olyan érdekes tárgy az a politika. Sokakat érdekel a képviselőház ülése, a szász trónörökösne regénye és a lázadás Venezuelában.

Az urak nem kívánnak a kávé-tól egyebet, csak hogy tényleg „fekete” legyen és ne zöld, no meg, hogy a kávéházban ilassák meg, ha eppenséggel délbén se, de legalább hajnalban két órakor... egy kupieza „Spagát” kíséretében.

A „kávé s nénikék” közül sokan talán nem is tudják, hogy a kávéban is mi mindent lehet találni. A rotterdami néprajzi muzeumban most ki van állítva azoknak a tárgyaknak gyűjteménye, melyeket a hajón érkezett kávérakományokban azok tisztogatása és válogatása közben találtak. Furesa kis gyűjtemény ez. A legtöbb tárgy portugál eredetű, mert a kávéval a portugál Kongó területéről érkezett. Egy pár tuczat portugáliai pénzdarab van köztük, sőt néhány keletindiai és kínai pénz és a mi még

gyar tisztek alkalmazandók. Ez az 1868-iki rendelet úgy látszik, csak üres ígéret.

Barabás Béla: Császári hazugság!

Dániel elnök: Az ilyen kifejezéstől tessék tartózkodni.

Lengyel Zoltán: Kiadják, hogy ne hajtják végre. Nem is volt más, mint császári hazugság!

Dániel elnök: Lengyel Zoltán képviselő urat rendreutasítom.

Pap Zoltán: Báró *Fejérváry Gézát* kezdi ki ezután s azt mondja, hogy a honvédmiszter itt nem egyéb, mint a császárnak és a bécsi udvarnak a bizalmasa, akit ideküldtek a kormány és a parlament ellenőrzésére.

Az elnök: Egy magyar miniszterről még sem lehet talán ilyet mondani (Zaj.)

Endrey Gyula: Ez nem a parlament minisztere, ez örökös miniszter császári kinevezéssel!

Pap Zoltán beszél ezután a magyarok királyhűségéről, mely azonban különbözik a szolgálai talpnyalástól. (Helyeslés balról.)

Az elnök: (Csenget.) Az ilyen kifejezés nem idevaló.

Pap Zoltán: Hísz ez általánosságban van mondva. És aztán nem úgy van-e?

Gabányi Miklós: Ugy van! Ugy van!

Báró Fejérváry: *Gabányi* mondja! *Gabányi:* Mondja, mert igaz, mert úgy van!

Pap Zoltán: A hadseregben a hazafias érzelmeket üldözik. Szólót a tisztek *Kossuth-kutyának* nevezték.

Fejérváry: Ezt nem hiszem.

Papp Zoltán: Pedig úgy van. De önök nem veszik komolyan a dolgot. Mi komolyan fogjuk fel hivatásunkat és ha gyöngébbek voltunk eddig, ezentul erősebbek leszünk.

Fejérváry: Helyes. Én is erősebben fogok helyt állni.

Papp Zoltán ily tenorban folytatja beszédét, melybe a honvédmiszter sürün szól közbe.

Sürgös interpelláció.

Az ülés végén *Szatmári Mór* a következő sürgös interpellációt intézi a

különösebb, két portugál sorsjegy. Egy csomó portugál szociálista röpirat, melyeket szintén a kávéban találtak, nem került bele a gyűjteménybe, ellenben nagyon sok kínai és jávai játékkártya, több nyakláncz, karperecz és egyéb ékszer, töltények és fegyverrészek. Ez azonban még nem minden. A már felsoroltakon kívül a gyűjteményt gazdagítják: több mérlegsúly, szárított halak, egy darab háló, több tollkés, tányér, kalaptü, pipa, gyümölcsök, fadarabok, kövek, dohánylevelek és végre egy pár csinos női papucs...

Az európai ember issza a kávé, kedves és izgató itala ez, azonban vannak népek, melyek a kávé eszik. Ugandában, írja *Coquet*, a kávészemeket eszik, de vannak más országok, hol a kávébogyó eszészjét és a kávéfa leveleit is rágiesskálják. Európai emberek, akik megkóstolták a kávéfa leveleit, azt mondják, hogy körülbelül olyan ize van, mint a dohánylevelenek. Abossziniában a kávészemeket tokosztal együtt megfőzve, vajjal és sóval elkészítve eszik. Felső-Egyiptomban is így eszik a kávé és ott a katonák ezt a táplálékot, különösen nagy meneteknél minden másnál jobban szeretik. Yemmen lakói a kávébogyó kelyhét megszáritják és vízzel leforrázza, forró italt eszínálnak belőle. Szóval: „De gustibus non est disputandum.”

miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a t. belügyminiszter annak arról, hogy a biharmegyei magyar-eszékei kerületben az e hó 24-ére kitűzött képviselőválasztás mozgalmában közigazgatási tisztviselők az 1899. XV. t.-cz. 167-ik §-ában egyenesen megtiltott módon vesznek részt s hogy a választókat a szabadelpárt jelöltje érdekében befolyásolják s közhivatali tekintélyüket annak érdekében s a függetlenségi párt ellen viszik a választási mozgalomba?

Es ha van ezekről tudomása, vagy ha ezekről sürgösen tudomást szerzett: hajlandó-e sürgösen intézkedni, hogy a magyareszékei kerületben megindult választási mozgalmakban a közigazgatási tisztviselők a törvény szellemében távol tartsák magukat minden korteskedéstől s különösen tartózkodjanak minden olyan eselekedettől, mely a tisztviselői hatalomnak és tekintélynek egyik párt javára való alkalmazását jelenthetné a választók előtt.

A szász trónörökösne sorsa.

(Ujabb részletek.)

Genf, február 16.

Lujza főhercegnő tegnap, vasárnap reggel Nyonba gyalogsétát tett, amelyen egy orvos és egy komorna kísérette. Négy órai gyalogolás után a főhercegnő visszatért a szanatóriumba. A séta nagyon jót tett neki, mint azt ő maga is mondta.

Genf, február 16.

Giront — mint most kiderült — nemesak a hatóságok, hanem *Lachenal* ügyvéd és *Völfling Lipót* tartották vissza attól, hogy erőszakosan ne törjön be a *La Metterie* szanatóriumba, hova talán furfanggal mégis bejutott volna.

Drezda, február 16.

Frigyes Keresztély főherceg állapota megint rosszabbodott. A beteg éjjel megint nyugtalanul aludt.

Drezda, február 16.

A „Drezdau Anzeiger” jelentése szerint a trónörökös pár válásáról szóló ítéletet a jövő hét folyamán fogják kézbesíteni.

A trónörökös beteg.

Drezda, febr. 16.

A szász trónörökös, a hűtlen Lujza hercegnő férje beteg, úgy, hogy orvosai rendeletére nem mozdulhat ki szobájából. Az utolsó napok izgalma és házat ért csapások nagyon megtörték.

Genf, febr. 16.

Főhercegnő tegnap egy óra hosszat tanácskozott *Mar in dr.* szanatóriumi igazgató jelenlétében *Lachenal* ügyvéddel, aki most a főhercegnő és a toszkánai udvar között közbenjárt. Általános a hit, hogy Lujza főhercegnő még a hét folyamán találkozik anyjával. Az extrónörökösne jól néz ki. Néhány napi itentartózkodása visszaadta erejét. Egész lényén látszik, hogy milyen jót tett neki a nyugalom. Ugy látszik, hogy *Gironról* teljesen lemondott, mert a szanatóriumban való tartózkodás alatt egyetlen egy izben sem említette nevét.

Drezda, febr. 16.

A „Drezdau Rudschau“ Lujza főhercegnőnek egy levelét közli, a melyet ez egy a népből való asszonynak válaszul írt egy levélre. A levél január hó 28-án kelt Mentonében. A facsimile így szól:

Kedves jó asszonyom! Nem is mondhatom, hogy mennyire megindított az ön kedves levele. Teljes szivemből köszönetet mondok önnek, ön kedves, ön jó asszony! Nem is sejti ön, hogy mily végtelen szeretettel és gyöngédséggel csüngök apró gyermekeimen, hogy milyen keserű órákat éltem át értük, mégis forró könyt öntöttem utánuk való epedésemben. Sohasem hagyom el öt apró kicsinyemet és a szász népet. Népem, a melyen a legbensőbb szeretettel csüngök, ne várjon hiába. Mert mindnyájan a legegyszerűbbek is, szivemhez nőttek. Végtelen nagy akadályokkal kell megküzdennem. Sokat kell szenvednem, de magam akarom azért mégis sorsomat intézni. Bizom népemben. Nem fog engem az elhagyni, mert asszony vagyok, mint ezer más népemből, a ki szeret és szeretett. Azért mégis reménylek és bizom, jó asszonyom! Mondja meg ezt mindenkinek, akik utánam kérdezősködnék. Ezer üdvözlét!

Egyház és iskola.

Elnökválasztás a főiskolán. A joghallgatók Tudományos Egyesülete szombatra elnökválasztó közgyűlést hívott össze, mely azonban nem volt határozatképes. Az elnökválasztás így csak a hét folyamán lesz megtartható.

Hitközségi váltsztás. A helybeli aut. orth. izr. hitközség a folyó hó 15-én ejtette meg a 21 rendes és 6 pótagból álló képviselőtestület választását. 1. Folm Ede, 2. Friedmann Abraham, 3. Gelberger Dávid, 4. Goldstein Péter, 5. Gyémánt Salamon, 6. Jungreis Jakab, 7. Klein Ignác, 8. Klein Miksa, 9. Kohn Sámuel, 10. Knöpffler Simon, 11. Kolb Jakab, 12. Kolb Lázár, 13. Lindenfeld Ignác, 14. Péterffy Benő, 15. Strák Márton, 16. Strák Ignác, 17. Schwarz Fülöp, 18. Táfler Ignác, 19. Weinberger Bernát, 20. Weinstein Jakab és 21. Wiener Dávid, mint rendes; 1. Fürst Ignác, 2. Hoffer Lajos, 3. Klein Sámuel, 4. Kolm Márton, 5. Spira Ferenc és 6. Tannenbaum Emánuel pedig mint pót-képviselőtagok lettek szótöbbséggel megválasztva. Klein, hitk. jegyző.

Egyházi törvénytervezet. Az ev. ref. egyház legfőbb törvénykészítő szerve tíz évi szünet után ez év őszén ismét összeül, hogy részletes revízió alá vegye az egyházi törvényeket. A revízió tervezetét Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző kinyomatta és megküldte az összes egyházaknak, egyházmegyéknek, amelyek észrevételeiket az egyházkerületi közgyűlés és a konvent útján terjesztik a zsinat elé.

VIDÉK.

Kiirtott család.

— Saját tudósítónktól. —

Borzasztó kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosság történt tegnapelőtt éjjel Tmesd oláh községben, hol Stradinesen György oláh parasztembert és családját meggyilkolták és kirabolták.

Stradinesen, mint tudósítónk írja, a megyei árvaszéknél a napokban 4500 koronát vett fel. Stradinesen ezt a pénzt magánál tartotta, mert mint többek előtt elbeszélte, földeket akart rajta vásárolni.

Tegnapelőtt éjjel rablók törtek be Stradinesen lakására, akik ezután balta-csapásokkal végezték ki a fiatal gazdát, feleségét és két kis gyermekét. Másnap reggel a szomszédok vették észre legelőbb a borzalmas esetet, amikor a szobában iszonyu vértócsában fekvő megtalálták az áldozatokat. A esendőség gyors közbelépése következtében sikerült a tetteseket másnap kézrekeríteni Blazsován és Popeszku voltak a rablógyilkosok. — Az utóbbi vette rá a két Blazsovánt, hogy a gyilkosságot vele együtt végrehajtsák. Popeszku ütötte agyon a két kis gyermeket is azért, mert ha ezek elpusztulnak, Stradinesen egész vagyonát ő fogja örökölni. A gyilkosság elkövetése után megtalálták a pénzt is, mely az árvaszéktől kapott pénzzel együtt 4800 korona volt. Ezt a pénzt is Popeszku vette magához s társainak 2000 koronát adott belőle. Az elrabolt pénzt hiánytalanul megtalálták a gyilkosoknál, kiket aztán letartóztattak s a vizsgálóbíró s királyi ügyész megérkezéséig a községházán őriznek.

Megszökött váltóhamisító.

Roserium Abraham déli gyümölcs és bor nagykereskedő megszökött 140.000 korona váltóhamisítás elkövetése után. Valószínűleg Szerbiába szökött, a hol rokonai vannak.

Elhunyt főgimnáziumi igazgató.

A bősziroményi főgimnáziumi igazgatója, Péter Károly meghalt. Az elhunyt kiváló férfiú már két év óta állandóan betegeskedet s a halál, mely életének 42-ik, tanárságának 20-ik évében érte utól, sok szenvedéstől váltotta meg őt. A megboldogultat valósággal rajongva szerették Bősziroményben, hol minden kulturális egyesületnek intéző tagja s a közéletnek szerepvivője volt. Egyik főérdeme az a nagy arányú propoganda, melyet a bősziroményi gimnáziumnak nyolcz osztályúvá fejlesztése érdekében vezetett. Péter Károlyt általános részvét mellett tegnap temették el. A végtisztességtételen jelen volt Benedek János orsz. képviselő is.

Egy község lángokban. A borsodmegyei Heő-Bába községben veszedelmes tüzvész pusztított a napokban. Mint levelezőnk röviden írja, a tüzvésznek 30 ház és gazdasági melléképületek estek áldozatul. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

MULATSÁGOK.

A hadházi kaszinó szombaton este kitünően sikerült táncmulatságot rendezett a nagyvendéglő termében, a melyen nem csupán Hadháztól, de az egész közelvidékről, különösbbe Debreczenből is sokan vettek részt. A táncmulatságon a szoboszlói zenekar játszott s mindvégig kitünő hangulat uralkodott. A jelenvolt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben állította össze:

Asszonyok: Szabó Lajosné, Wessprémi Istvánné, Farkas Ödönné, Poroszlay Albertné, özv. Hadházy Andrásné, Bajdor Jánosné, Vida Károlyné, Kovács Lajosné (P. Ladány), dr. Hadházy Zsigmondné, dr. Weisz Aroné, Varró Ferencné, Simon Károlyné, Varga Mihályné

(Budapest), Medgyessy Zsigmondné, Csapó Lászlóné, Kóti Jeremiásné, Hadházy Józsefné, Hadházy Gergelyné, Mihalovits Gyuláné, Mihalovits Jenőné, Deseő Kálmánné, Szabó Lajosné, Barek Istvánné (Uj Fehértó), Rácz Józsefné, Onodi Mihályné, Kovács Vinczéné, Váradi Gáborné, Etey Jánosné (Sámson), Schável Károlyné, özv. Keesedi Mihályné.

Leányok: Simon Emma, Simon Tónika, Kovács Mariska (P. Ladány), Szabó Vilma, Kérészi Vilma, Fekete Margit, Svós Róza, Hadházy Zsuzsika, Hadházy Esztiike, Kereszturi Irma (Sáránd)Bónis Boriska (Kölese), Varga Juliska (B. Ujváros), Farkas Mariska, Farkas Annuska, Kovács Irma, Hadházy Erzsike, Váradi Mariska, Szobonya Bella (Uj Fehértó), Ujvári Margit (Domrad), Peristein Bertike (Szürthe).

SZÍNHÁZ.

Denise A tegnap estét ismét Menszáros Margit nagy sikere tette értékessé. Másodsor játszott a el Denise-t s az első előadáson átélt diadala tegnap megkötés-szereződött. Az bizonyos, hogy finomabb, átgondoltabb és igazabb alakítást vidéki színpadon aligha láthatunk a Menszáros Denisejénél. A mit mond, a mit elbeszél, annak igazságát, fájdalomát, keserves voltát átérzi és megérteti a közönséggel. A harmadik felvonás nagy monológja alatt ünnepélyes esend volt a színházban s csak a nagy beszéd után zúgott fel harsogó erővel a taps a páholyból, a földszintről, a színház minden zugából. Megtörtént tegnap az, a mire a Makó regime alatt nem volt példa és a mi sokkal értékesebb a vastapsnál, hogy a közönség az előadás végével zúgó tapsokkal hívta Menszárost a lámpák elé. — Az ünnepelt Denise különben tegnap hatalmas virágállványt is kapott a debreczeni közönségtől, elismerésül művészetének. Az előadás jobb volt az elsőnél. *Klenovits* tegnap eltalálta a meleg és igaz hangot. *Sebestyén* bár ez egyik legrosszabb alakítása, mégis mintha jobban megértette volna szerepét. A rendezés ezuttal is kifogástalan volt. (s. b.)

Alkotmányos élet a színháznál.

A színtársulat tegnap délután, a próba után tartotta képviselőválasztó ülését. Mint már tegnap jeleztük, az egyesületi közgyűlés kiküldöttjének megválasztása erős korteskedésre adott alkalmat. A választás a színpadon folyt le s derüs epizódokban nem volt hiány.

Makó Lajos a társulat királya a választó gyűlés előtt rövid beszédet tartott népéhez:

— *Kedves tagjaim, kezdte beszédét a direktor, én nem akarom az önök alkotmányos küzdelmét egyéniséggel befolyásolni, mindössze csak annyit ajánlok szives figyelmükbe, hogy olyan tagot válasszanak meg, akinek budapesti szereplése nem lesz akadályára reportoiromnak.*

A választó gyülekezet komoran nézett össze, Makó pedig folytatta beszédét.

— *Válasszák meg önök Karacs Imrét és Márton Miklóst, ez a két ur ugy sem játszik soha.*

— *Két tenoristát, kiáltott a szavazó nép — soha! Akkor inkább megválasztjuk a karmestert, legalább nem lesz operett előadás három napig.*

Le volt foglalva e hely a t. közönségnek hogy megtudja az idény legnagyobb újdonságát. Naponta érkeznek nagymennyiségben tavaszi és nyári áruk, legújabb női felöltők. **Meg van tiltva árákat kiírni olyan olcsó.**

Asztalos József áruháza

— Debreczen, Kossuth-utca. —

Simándy, a derék karmester először elpirult, aztán eszébe jutván, hogy őt valaki úgy sem engedi Budapestre, nemes méltósággal lemondott.

Aztán kezdetét vette a választás.

Titkosan szavaztak. Elnök *Nagy Dezső*, jegyző a minden lében kanál *Sebestyén* volt. A katonai hatalmat a választáson *Juhász, Vámos* és *Papir Sándor* képviselték. Jelölt volt *Szalay* ügyelő is a többek között, a kire a polgárság és polgárnök ügyelői hatalmánál fogva szavaztak. *Sebestyén* nagyban önkorteskedett, szokása szerint a mellét és egyik barátjának a hátát verte. *Karacs* ismert jó új borára invitálta a választókat, *Krémer* pedig több rendbeli bájos mosolyt utalt ki. — Egyedül *Palógyi* járt-kelt zordonan, aki tegnap a budapesti lapok vihartudósításait olvasta és emiatt szörnyen komor volt. Szörnyen meg is bukott.

Az eredményt két óra után hirdette ki az elnök.

Képviselőül megválasztott:

Krémer Jenő 25 szavazattal.

Sebestyén Géza és *Szalay Károly* 23—23 szavazatot kaptak.

Sebestyén és *Szalay* között ma délután pótválasztás lesz.

A harmadik képviselőül *Oláh Károly* színházi felügyelőt küldötte fel egyhangu lelkesedéssel a társulat, az igazgató helyét pedig *Szavay Gyula*, a színészet e régi kiváló barátja fogja elfoglalni a kongresszuson.

A rend azonban ma délutánig sem fog helyre állni. A mikor eldől, hogy ki a vivát, *Sebestyén*, vagy *Szalay*, akkor *Lauer Berezi* ismét kivészi részét a hasznóból, lesz nála nagy áldomás ivás. A megválasztottak ugyanis, a mint értesülünk, választóik tiszteletére 60 terítékű bankettet rendeznek.

UJDONSAGOK.

Házasságkötés halálos ágyon.

Szomorú regény ez; hőse egy halálos beteg s mi a legjobban megható, hogy ezt maga is tudja s mielőtt a halál bekövetkezne, siet, hogy élettársának és gyermekeinek a törvény előtt tisztességes és becsületes nevet adjon.

Tegnap előtt az anyakönyvvezetőt egy *K.* nevű emberhez hívták, ki halálos beteg s a ki a vele életközösségben levő nővel házasságra akar lépni. Miután a törvény ily esetekben felhatalmazza az anyakönyvvezetőt, hogy dispenzációt adhasson. Az anyakönyvvezető megjelent a beteg lakásán, hol már várta az orvos, kinek véleményét kellett adnia arról, hogy a halál bármely pillanatban bekövetkezhetik.

A beteg 16 év óta él együtt feleségével s több gyermeke is van tőle, de megesküdve ninesenek. Most midőn halálát érzi, azt akarta, ha meghal, neje és

gyermekei törvényesítve legyenek és az ő nevét viseljék.

Az asszony könnyek között, fuldokolva mondta az igent az anyakönyvvezető kérdéseire. Az ágyat körülállották a gyermekek az aktus alatt. Szomorú esküvő volt ez: mikor a vőlegény holtomiglant fogadott, nem lehetett tudni, nem-e következik néhány nap múlva a halál.

Az amateur-fotografusok közgyűlése.

Debreczen, február 17.

A debreczeni amateur-fotografusok egyesülete tegnap délután hat órakor *Aczél Géza* főmérnök hivatalos szobájában tartották ez évben első ülésüket. Jelen voltak: *Vecsey Imre, Aczél Géza, Tóth István, Haranghy György, Bakos Tibor, Ujlaki Géza dr., Debreczeni Jenő, Ruzicska Gyula, Komáromy József, Thoma Miklós, Lévay Gyula.*

Az ülést *Vecsey Imre* nyitotta meg, üdvözölte a megjelent tagokat és felolvastatta a már egyszer elfogadott alapszabályokat. Határozatba ment, hogy az így elfogadott alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztik a belügyminiszterhez.

A kör ideiglenes igazgatóiul *Aczél Géza, Tóth István* és *Haranghy György* választották meg.

Az egyesület még ez év folyamán helyiségét bérel s részt vesz a műpártoló egyesület amateur kiállításában. Az ülés e határozatok hozatala után véget ért.

* **A harmadik Rákóczy-ünnep.** Hirt adtunk arról, hogy a főiskolai ifjúság s talán vele karöltve a városi is, azután az iparos ifjak önképző egyesülete **Rákóczy-ünnep**ek rendezésén fáradoznak. Most értesülünk, hogy e hó 22-én az ev. ref. főgimnázium önképzőköre is **Rákóczy-ünnep**élyt rendez, kitűnően összeállított műsorral. A **Rákóczy-kultusz** tehát Debreczenben igen meleg talajra talált.

* **Értekezlet az iskolák rendezése ügyében.** Az iskolák rendezése ügyében megkezdett értekezletet tegnap délután folytatták a városházán. Tegnap az ág. ev. egyház kiküldöttei tanácskoztak. Hátra van még a róm. kath., gör. kath. és izr. egyházak kiküldötteinek értekezlete. A görög katolikus egyház kiküldöttei: *Pap János* lelkész, *Kerekes Géza, Vass János* és *Errovics Gyula* egyházi tanácsosokat; az izr. egyház *Krausz Vilmos* főrabbit, *Popper Mór dr., Reichmann Ármin* és dr. *Szántó Sámuel* hitközségi tagokat nevezte meg. Az értekezlet az egész hetet igénybe fogja venni.

* **Egy kályhaeső miatt.** Egy haszontalan kályhaeső miatt támadt nézeteltérés *Szöke Pál* favágó és a vele vadházasságban élő *Belényesi Józsefné* között. — Hát ez bizony esekélyke ok arra,

hogy valaki vért ontson miatta, *Szöke Pál* mégis megtette. Tegnap délben a Hatvan-utcán sok ember szemé előtt történt, hogy *Szöke Pál* éles fűrészével úgy fejbe vágta *Szabó Ferencznét*, a ki védőleg ugrott a haragos ember és kedves élete párja közzé, hogy véresen kellett onnan elszállítani. Szökét a rendőrök vitték el a bűnügyi osztályhoz, ahol *Szabó Ferenczné* panaszára súlyos testisértésért perbe fogták. A kályha eső, a mi az összekocczanást okozta, drága lesz *Szöke Pál* urannak.

* **A közjegyzői kamara közgyűlése.** A debreczeni közjegyzői kamara tegnap tartotta évi közgyűlését, melyen tizenhét választmányi tag volt jelen. Az évi jelentés után elnöknek újra *Lestyán Adorján*t, pénztárosnak *Balogh Géza*t, titkárnak *Papp Sándor*t, dr. *Kovács Eleket* és *Mezey Mihályt*; választmányi póttagoknak dr. *Krasznay Gábort* és dr. *Thuri Ignácot* választották meg. A közgyűlés megelőző este *Lestyán Adorján* elnök vacsorát adott az Angol Királynő éttermében.

* **A lótenyészkörök ügye.** A folyó hó 26-án városunkban tartandó lótenyészkörök értekezlet igen népesnek ígérkezik, amennyiben ezen értekezletre meghívást nyertek a debreczeni méntelep lótenyésztési hatásköre alá tartozó összes vármegyék alispánjai, lótenyészbizottsági és gazdasági egyesületi elnökei, továbbá városunk lótenyészbizottságának és gazdasági egyesületének elnökei. Ezekon kívül egyes kiválóbb oly szakemberek, kik hosszabb ideig mint lótenyészbizottsági elnökök működtek. A minisztérium részéről az elnöklő *Lossonezy Mihály* miniszteri tanácsoson kívül jelen lesznek az értekezleten gróf *Dórsay Olivér* nyug. méneskeri ezredes, mint előadó és br. *Podmaniczky Gyula* miniszteri titkár, mint az értekezlet jegyzője.

* **Katonai utóállítás.** Pénteken, e hó 26-án *Szabó Kálmán* tanácsnok elnöklésével katonai utóállítás lesz, a melyen öt állításköteles fog a mérték alá kerülni.

* **A Kazinczy-pályázat nyertesei.** A kaszinó választmányában f. hó 14-én, szombaton bontották fel a Csokonai-kör bíráló bizottsága által jutalomra méltott pályaműveknek a jeligés levélkét. A tudományos dolgozatnak, a mely Debreczennek 1848—67. évekbeli irodalmát tárgyalja, szerzője *Erdei Károly* theologus, a verses munkát: „A három arkangyal” ezimű költői mesét ifj. *Vályi Nagy Gusztáv* joghallgató írta. Minthogy mindkét pályamű csak a második díjat nyerte, a kaszinó a megmaradt pénzből az 1903. évre nagyobb pályadíjakat tűzött ki, a melyek annál inkább ösztönözhetik a tanuló ifjúságot, hogy mentől nagyobb számmal vegyenek részt a pályázatban. A folyó évre a Csokonai-kör javaslata szerint a következő két tétel vár megoldásra: 1. *Kölesy Ferenc* szónoki művei irodalomtörténeti és retorikai szempontból tárgyalva. 2. Kisebb elbeszélő,

lehetőleg balladaszerű költemény, melynek tárgya az 1703. év két százados fordulójára való tekintettel a Rákóczy-szabadságharczsal legyen kapcsolatos.

*** Szerencsétlenség az erdőben.** A szomszédos Hadház mellett elterülő erdőségben súlyos szerencsétlenség ért egy hatvanhat éves munkásembert Csulai Lajost, a ki Takács Bálint tanyáján szolgál. Kiment tegnap fát vágni az erdőbe és a sikos ávaron elbukott. Olyan szerencsétlenül esett hanyatt, hogy jobb lába ketté tört. Beszállították a debreczeni közkórházba, a hol a kezelő orvosok megállapították, hogy súlyos természetű csontnyíltörést szenvedett. Az öreg munkás pár hétig nyomni fogja az ágyat, a míg teljesen felépül.

*** A Székely-Társaság működése.** A Székely Társaság választmánya tegnap ülést tartott, melyen Pünkösty Ferencz műszaki tanácsos elnökölt. A Székely Bazar elszámolása szerint az értékt forgalom 10,500 koronára, az eladott áruk értéke 5500 koronára rugott s így több mint fele elkelt a székely árucikkeknek. A Bazar összes bevétele 1065 korona volt, kiadása 1125 korona. A deficit tehát 60 korona, amelynek fedezésére a Társaság tavasszal felolvasó estélyt rendez. A deficit egyrésze onnan származik, mert sok árut megrongált a szállítás; lényegesebb része, mely a kiadást is növelte, onnan eredt, hogy a Társaság több cikket elajándékozott. Így a jótékony négyzet is 100 korona értékű ajándékot kapott. A tisztikar választó közgyűlés márczius 1-én lesz.

*** A gázgyár mérlege.** Debreczen város világítási vállalatának mérlegét most állítja össze a gázgyár igazgatósága. A világítási bizottság pedig e hét folyamán, legkésőbb szombaton veszi tárgyalás alá.

*** A Székely Bazar** legkapósabb cikke volt a csinosan megfestett tulipános ládácska. Sokan utánrendeléseket tettek, de minthogy egy öreg ember készíti, egy asszony meg festi, a munka nagyon szaporatlan. Egy hónapnál tovább tartott míg 50 darab elkészült. A Székely Bazar elnökének intőzkedésére az utánrendelt ládácskák a helybeli Donogán és Somossy ezéghez küldettek, hol is első sorban a megrendelők és ameddig a készlet tart, a venni szándékozók tulipános ládácskákhoz juthatnak.

*** Az ideai fősorozások határnapja.** A fősorozások határnapja Debreczenben, a mint már azt jeleztük, márczius 1—7-ig van megállapítva. A sorozási tervezetet a 39-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága már régebben felterjesztette a miniszteriumhoz, de a jóváhagyás mind ezideig nem érkezett meg. És ennek a természetes oka abban rejlik, hogy a képviselőház a katonai javaslatok tárgyalásának az elején van. Ujonezozást megkezdeni a törvényjavaslat szentesítéséig az ország alaptörvényében rejő tilalom, a melyet semmiféle rendelettel megváltoztatni nem lehet. A míg tehát a katonai javaslatok szentesített törvénynyé

nem válnak, fősorozást sehol sem kezdenek s minthogy márczius elsejére előreláthatólag nem lesz vége az obstrukciónak. *Debreczenben márczius elsején aligha lesz sorozás.*

*** A gazdaközönség figyelmébe.** A multak tapasztalatain okulva, fölkérem a város gazdaközönségét, hogy az 1903. évi legeltetési jogokat tartalmazó birtoknyilvántartás elkészülvén, azt azon gazdák, akik ez évben a Hortobágyra hajtani kívánnak, hivatalomban (városház, keresztépület, emelet 20-ik szám) megtekinthetik, nehogy ezzel a dologgal, — mint tavaly is — akkor legyen baj, amikor a legnagyobb munkaidő beáll. Kovács Sándor, városi számvevő.

*** Aki evőeszközöket lop.** A Fehérlő-szálloda főpincézére: Borsi János már rég észrevette, hogy az őrizetére bízott evőeszközök napról-napra feltűnő módon fogynak. Ez már-már avval a veszedelemmel fenyegette a forgalmas szállodát, hogy a vendégeit nem lesz képes kiszolgálni. Jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, honnan Dobos József rendőrbiztost bízták meg a vizsgálat megejtésével. Az eredmény az lett, hogy a szálloda hetesét, Boross Lászlót letartóztatták. Szeretője lakásán több, ötven korona értékű evőeszközt találtak, melyeket Boross szállított oda, azzal, hogy azokat majd felun lakó szüleikhez fogja küldeni. A lopott tárgyak nagyrésze megkerült.

*** Érdekes találmány.** Bóné Károly debreczeni lakos pinczemester, a ki a Varga-kert 30. számú házában lakik, érdekes találmányt ajánl megvételre. Betörés elleni gépezet ez a találmány, a melyet Bóné szívesen mutat meg az érdeklődőknek Varga-kerti házában. A találmány egy robbanó készülékből áll, a mely az ajtónyílásra explodál, lő és gőrgőrtüzfényt lövel anélkül, hogy ebből bárminemű veszedelem állhatna elő.

*** A Zion-egylet mulatsága.** A Zion betegsegélyző-egyesület, a mely Debreczen egyik leghumánusabb egyesülete e hó 28-ikán táncestélyt rendez. A rendező bizottság élén dr. Weisz József ügyvéd áll, a ki a kiterjedt rendezőség élén nagy buzgósággal dolgozik a siker érdekében. A Zion-bálok jó hírneve ismeretes Debreczenben s a rendezőség garantirozza, hogy ez a mulatság sem marad a siker dolgában a többiek mögött.

*** Egy szegény asszony kérelme.** Tóth Imréné, Pacsirta-utca 15. szám alatti lakos, a legnagyobb nyomorban szynlódik. Szegénysége oly nagy, hogy 10 korona lakbérét sem tudja kifizetni. Ajánljuk a szerencsétlen asszonyt a nemesszívü emberbarátok figyelmébe. Aki segíteni akar rajta, juttassa hozzá adományát.

*** Kevés a kézbesítő.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány hivatalos átiratban kereste meg a polgármestert a városi kézbesítő személyzet kiegészítése végett. A főkapitány előterjesztése szerint a bejelentő hivattalal kapcsolatosan szervezett központi kézbesítő-osztály személyzete elégtelen, azt a nagy terhet, a mely vállaira nehezül, nem tudja alvégezni. A polgármester a főkapitány előterjesztéséül a tanács elbirálása alá fogja boesátani.

*** Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Matkó Mária ev. ref. 18 éves; Mészáros

András ev. ref. 2 éves; Sréter Lajos rk. 6 éves.

*** Kereskedő Társulat közgyűlése.** A Kereskedő Társulat f. évi márczius hó 1-én délután 3 órakor tartja rendes közgyűlését, melyre a társulat tagjait ezennel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgyai következők: 1. A választmány jelentésének tudomásul vétele feletti határozat. 2. A zárszámadások és számvizsgálók arra vonatkozó jelentésének betérjesztése és a választmánynak adandó felmentvény feletti határozat. 3. A költségeloirányzat megállapítása. 4. A tandíjkezdvezményvel egybekötött ház-alapítványokról szóló szabályzat jóváhagyása feletti határozat. 5. A társulati alapszabályok 3-ik §-ának módosítása. 6. Indítványok. 7. Három tagból álló számvizsgáló bizottság választása. 8. Hat választmányi tag választása.

*** Tőkepénzesek,** pénzeiket biztos helyre elhelyezhetik 6—8 százalékos kamatra Rácz Béla bankirodája által Debreczen Csapó-utca 12. sz. Ugyanott kisebb-nagyobb földbirtokok, házak is vehetők.

*** Polgári takarékszövetkezet** (Piac-utca 83. sz. alatt), mely ez idén is 6 százalékos osztalékot ad tagjainak, — ez uton értesíti a t. közönséget, hogy a most alakult VII. évtársulatba tagok még mindig mulasztási illeték nélkül léphetnek be. Kölesönöket a f. VII. évtársulatra is folyósít.

*** Azonnal megtudható! Rácz Béla** bankirodájában, mennyi kölesönt kaphat birtokára, vagy házára. Törlesztéses kölesönök 15—50 évre, hivatalnokoknak, nyugdíjasoknak kezes nélkül. Személyhiteli kölesönügyekben, mint volt takarékpénztári könyvelő nagy jártassággal bír. Többféle tartozásoknak egy helyre convertálás is elvállalja. Ez ideig 24 pénzügytellet létesített összeköttetést. A felvett kölesönügyeket, a legrövidebb idő alatt intézi el. Semmi féle tiszteletdíjat el nem fogad, ha véletlenül a kölesön megszerzése nem sikerülne. Iroda: Debreczen, Csapó-utca 12. szám, a hol bővebb magyarázat, ugyszintén bármiféle ügyekben is jó tanács, szíves készséggel ingyen adatik.

*** Színházi és béli** legyezők Cresp de Chine Chiffon Mouslin, Liberti gázszalag minden színben legolesőbban beszerezhetők Bartha Kálmán üzletében.

TAVIRATOK.

Ujabb bonyodalom a magyar parlamentben.

Budapest. február 16. A katonai javaslatok sorsa még mindig kétséges és a kormányt ujabbi súlyos helyzet elé állította az osztrák parlament minapi határozata „A közös államadóságot” illetőleg. Barta Ödön interpellált is ez ügyben és a Magyar Nemzetnek szombati vezérezikke oly színezetet ad az egész ügynek, mintha a miniszterelnökök között létrejött megállapodásokat a Reichsrath határozta meg s azokat meg nem változtathatá. E thézis alapisága helytelen, mert a kormányok tárgyalásának megállapodásánál ugy a magyar parlament mint a Reichsrath nemcsak, hogy módosíthatja, hanem egyuttal meg is változtathatja. Az osztrák Reichsrath éit is e jogával, más kérdés azonban, hogy a kormány hajlandó lesz e

jogtalan követelést a magyar kormányval szemben érvényesíteni. Ha nem, úgy kénytelen lesz lemondását beadni, vagy pedig vállalkozik arra, hogy a magyar kormányval ez irányban a tárgyalás fonálát újból felvegye. Hogy ez esetek között melyik fog bekövetkezni, az még bizonytalan. Bizonyos azonban egy, hogy a magyar parlament szabadelvű tagjai között az osztrák kizsákmányoló politika megtorló ellentétlára fog találni és a pénzügyi bizottságban oly felszólalások várhatók ez irányban, melyek csak az áldozatok útján létrejött kiegyezést az egész vonalon veszélyeztetik.

Hadikészülődések.

Szentszpetervár, febr. 16. Oroszország ma adta meg a választ Bulgária panaszkodó jegyzékére. Azt felelte, hogy semmi ok sincs a panaszra, mert Törökország hadikészülődése indokolt, különös tekintettel a macedon bizottságok tevékenységére.

Athén, febr. 16. Arkondás, egy hatalmas természetű macedonkapitány a tanulók köréből önkénteseket toborz légiójának kiegészítésére. A kormány erélyes ellenzése dacára már sok görög ifjút sikerült zászlója alá csoportosítani.

Szoczialisták kongresszusa.

Szt.-Pölten, február 16. Az alsó-ausztriai szoczialdemokratapárt tegnap kezdte meg két napra tervezett kongresszusát. A gyűlésen mintegy ezer megbizott van jelen. A megnyitó beszéd után felolvasták a pártjelentést és a pártszervezetre, a párttaktikára és a szoczialdemokrata községi képviselők feladatára vonatkozó előterjesztéseket, amelyek körül élénk vita fejlődött. A pártgyűlés alkalmából nagy népgyűlést is tartottak, amelyen mintegy 2000 ember volt jelen. A gyűlés állást foglalt a véderő javaslat ellen.

Válasz az interpellációra.

Budapest, február 16. Képviselőházi tudósításunk kiegészítésül táviratban közli tudósítónk Széll Kálmán miniszterelnök választát, amelyet a Szathmáry interpellációjára adott. E szerint a tisztviselők megjelenhetnek a jelölő gyűlésen, érdeklődhetnek társaik választásáról, de a tisztviselőket nem szabad terrorizálniok. Az ügyet mindenesetre megvizsgáltatja s ha visszaélés forog fenn, intézkedni fog.

Elfogott kém.

Odessa, február 16. Itten szombaton letartóztattak egy Brosch Gyula nevű német embert, akit azzal vádolnak, hogy kémkedni jött. A gyanúra az adott okot, hogy több orosz hadihajó tervezetét találták nála. A vizsgálat folyik.

Nagyhatalmi ijesztgetés.

Bécs, február 16. Illetékes körökből kiszivárgott hírek szerint a macedon kérdést annyira élére állították a szövetséges nagyhatalmak, hogy annak rövid idő alatt el kell dölnie. *Mindkét esetben, akár enged a török, akár nem, a mozgósítás bekövetkezik.*

Katonai botrány Aradon.

Arad, február 16. A 33-ik gyalogezred önkéntesei csunya botrányt csináltak Aradon. **Bájjukra német nyelvű meghívót küldöttek szét.** Ezért az Arad és Vidéke meglecckéztette az önkénteseket, akik **Schröder Béla szerkesztőt provokálták.** Schröder s gédei Illés hirlapíró és Vilmos ügyvéd meztagadták az elégtételt. **Erre önkéntesek a segédek provokálták, a kik szintén meztagadták az elégtételt.** — A tisztek azt kérték, hogy legalább sajnálatát fejezze ki Schröder. Erre sem vállalkozott. Aradi újságírók értekezlete szimpátiájáról biztositotta Schröder szerkesztőt. **Este a városi kávéházban önkéntesek szóval inzultálták Kormos Sándort, az arad és vidéke munkatársát.** Kormos mint tartalékos tiszt jelentést tett az ezredparancsnokságnak. Wachsmann ezredes ez ügyben Temesvárra utazott jeleutést tenni a hadtestparancsnokságnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jóakaró.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Österreicher Márton szénaszállító-vállalkozóknak fogalmuk sem volt arról, mennyi jóakarója van neki ismeretlen embertársai közt. Nagy volt tehát a meglepetése, amikor mintegy egy esztendővel ezelőtt megjelent nála egy Steingisser Dezső nevű ügynök, hogy értesítse őt valami veszélyről, a mely ellene készül.

— Az Alkotmányban egy ezikk fog megjelenni ön ellen, amely bizonyos szállítási visszaéléseket fog leleplezni.

Österreicher ugyanis a hadseregnek volt a szállítója akkoriban, de az előre bejelentett veszély még sem rettentette meg.

— És ki fogja azt a ezikket írni? kérdezte Österreicher.

Steingisser valami Kun Artur utazót nevezett meg, egyttal mondván, hogy 200 koronáért el lehet hallgattatni a ezikk íróját.

Österreicher azt felelte Steingissernek, hogy másnap hozza el Kunt. A mikor másnap a két gentleman megjelent s ismételték ajánlatukat, két detektív lépett ki egy rejtkehelyről és letartóztatta őket. Így került zsarolás vétségével vádolva a két jóakaró ma a vádlottak padjára a budapesti büntetőtörvényszék elé. A tárgyalást Szepessy bíró vezette. Steingissernek dr. Klein Rezső a védője, míg Kun Artur védő nélkül jelent meg. Österreichert dr. Bálint Lajos képviselte. A bíróság mindkét vádlottat bűnösnek mondotta ki és egy-egy hónapi fogházra ítélte.

§ Gondnokság. A debreczeni kir. törvényszék Szenes Fülöp volt józsaik lakost, elmebettség miatt jogerős ítélettel gondnokság alá helyezte.

Jövöheti bűnügyi főtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszék e hét folyamán a következő bűnügyekben tart főtárgyalást: Február hó 17-én, kedden: Kovács János ellen súlyos testisértés büntette miatt, Lakatos Gusztáv s társai ellen lopás büntette miatt, Szerdán: Tar Gábor s társai ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt, Tolnai Károly ellen lopás büntette miatt, Csütörtökön: Szabó Lajos s társai ellen gondatlanságból okozott emberölésért, K. Nagy Miklós ellen sikkasztás büntetteért, Harsányi János s társa ellen magánlaksértés büntetteért, Pénteken: Vojta Géza s társa ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés büntetteért, Sebők (Schwarcz) Ede ellen sikkasztás büntette miatt.

§ A New-York biztosítói bajai.

Sok csapás éri a New-York biztosítót. A mult napokban Budapesten százezer koronás kárt okozott a palotájában a tűz, most pedig Olaszországban intézett ellene csapást a balsors. Egy feljelentés következtében rájöttek a biztosító intézet központjában, hogy évek óta csalják a vállalatot. Egy olasz banda két orvos segítségével öreg és beteg emberek életét biztositotta a New-Yorknál óriási összegek erejéig; az aggastyánok korán elhaltak, a vállalat pedig fizetett. Öt millió lírára rugnak az ekként kiesikart összegek. A new-yorki vállalat pert indított a család ellen s a két orvost le is tartóztatták. De Itália bírósága nem nagy rokonszenvvel viseltetett a tengerentuli vállalat iránt, mert a vádlottakat felmentette. A biztosító intézet diplomáciai uton akar igazságához jutni.

§ A demi-monde becsülete. (Fővárosi tudósítónktól.) Két év előtt egy 30 filléres népszerű kiadásban Párisban pikáns regény jelent meg Maurice Languéde tollából. Hősnője ennek a regénynek egy Lili Martens nevű párisi demi-monde volt, a ki nagy büszkén fogadta is a dicsőséget, most a Gil Blas érdekes fordulatot jelent erről a regényről. A demi-mondét megszerette egy ur és feleségül vette s így rehabilitálta a menyasszonya hírnevét, becsületsértés címén pert indított a populáris regény szerzője ellen. A bíróság azonban felmentette az őt, azt adván indokul, hogy a hölgy egész élete olyan tarka volt, hogy hü jellemzésében, bármily becsületsértőnek lássék is, nincs semmi sértő, mert — igaz.

HIREK.

× **Erzsébet főhercegnő halálához.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből táviratozzák, hogy Erzsébet főhercegnőért ma mondanak misét. A holttestet kedden szenteli be Frigyes főherceg palotájában Gruscha biboros hercegek, azután átviszik Badenbe és ott ideiglenesen nyugalomra helyezik a Weilburg-kastély házi kápolnájában. Végleges nyugalomra az elhunyt végső akarata szerint a helenenthal községi temetőben fogják helyezni. A sok részvétlívrat között újabban a német császár és a bolgár fejedelem is kifejezte részvétét. Erzsébet főhercegnő holttestét tegnap délután Weichselbaum tanár konzerválta. Éjjel a tetemet érczkoporsóba tették, amelyet leónoztak s azután a gyászkapornává átalakított előcsarnokban felravatalozták. Ma reggel a spanyol anyakirályné, Frigyes főherceg, Károly István és Jenő főhercegek, továbbá Mária Terézia főhercegnő, Lajos bajor herceg és a többi itt lévő rokonok a koporsóhoz mentek és imádkoztak mellette. A rendkívüli spanyol követség, amely ma este érkezett ide Madridból, a király vendégként a Burgban fog lakni. József Agost főherceg, továbbá Klotild és augusztia főhercegnők ma este Alesuthról ideérkeznek, hogy a temetésen jelen legyenek. Gróf Széchenyi Gyula a király személye körüli miniszter tegnap este ide érkezett.

× **Giron Genfben.** (Éjjeli express tudósítás.) A „Berliner Tageblatt“ jelenti Genfből, hogy Giron tegnap ismét odaérkezett. Nyonba is átment, de Lujza hercegnővel nem beszélhetett. Ez után továbbutazott Lausauneba, ahol Wölfling Lipóttal találkozott. Genfben Lachenallal értekezett, a kitől a hercegnő jövője iránt kérdezősködött. Azt hiszik, hogy Giron, most mindent el fog

követni, hogy Lujza herezegnővel beszélhessen.

× **Kossuth Ferencz.** (Éjjeli express tudósítás.) Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt illusztris elnöke, értesülésünk szerint még mindig ágyban fekvő beteg, de állapota már örövendetesen javul. Kezelő orvosának véleménye szerint Kossuth a jövő hét második felében valószínűleg fölkelhet s lehet, hogy a szobát is elhagyhatja.

× **Samassát elejtették.** (Éjjeli express tudósítás.) A Vatikán dolgairól rendszeresen jól értesült „Corriere della Sera” jelenti, hogy a márczius elejére kitűzött pápai konzisztóriumot csak márczius végén vagy április hó elején fogják megtartatni. Az elhalasztás oka kizárólag az, hogy a Vatikán még mindig nem tudott megegyezésre jutni Goluchowskival a magyar biboros kinevezése dolgában. A magyar kormány látva, hogy a pápa hajthatatlan Samassával szemben, az egri érsek jelöltségét elejtette és a külügyi kormány utján újabb Császska érseket és Desewffy temesvári püspököt terjesztette fel kinevezésre. Valószínű, hogy a Vatikán Császska kalocsai érsek mellett fog dönteni.

CSARNOK.

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rablánczon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMÓD. —

— Folytatás. —

Az udvaron, siralmas állásba vágva magát, ott ingott a vizesű ezredes herceg Schwarzenberg Károly altábornagy előtt, a ki összeránczolt homlokkal épp ekkor rivallt rá:

— Ezredes ur, ki adta önnek azt a parancsot, hogy a foglyokat megsüttesse?

A megszeppent vén gonosz, a ki megint a csapszékben felejtette csipetnyi esztét, nehezen forgó nyelvvel alig érthetően motyogta:

— Kegyelmes ur, nekem az a parancsom volt, hogy a foglyoknak nem szabad egymást látniok, ha pedig kibocsáttattam volna őket, akkor láhatták volna egymást.

— Hm, — szolt maró gunynyal a herceg, — ez a parancs nem szolt arra a rendkívüli esetre, ha a börtönben véletlenül tűz ütne ki.

A leforrázott vén gonosz lehorgaszott a sündisznó fejét s nyárfalevélként rezegte:

— Nekem a parancshoz kellett alkalmazkodnom.

— Az olyan parancsnok, a ki valami előre nem látott esetben föl nem találja magát, nem alkalmas a szolgálatra.

Az ezredes dideregve állt a szikraöntő tűzkévék közelében s ha télviz idején jeges zuhany szakad a nyakába, akkor se fázhatott volna jobban, mint attól a jeges gondolattól, hogy hatalma immár csak füst és pára, a melyet maholnap elnyel a nyugdíjazás, ez a legfélelmeesebb katonai temető.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, kedden 1903. február 17-én:
Kénytelen házasság.
Vigjáték 1 felvonásban.

Ezt követi R. RÉTI LAURA vendégfelléptével:
PARASZTBECSÜLET.

Holnap, szerdán, február hó 18-án, bérlet
120 ik szám „C”
R. Réti Laura vendégfelléptével.
A DENEVER.

Legegészségesebb viselet.
Fűzők pótlója Platinum Anti Corset.

Az összes pálcák eltávolíthatók s a fűző mosható. Teljes enyelem, elegáns testalkat mellett.

Egyedül kapuató:
Bartha Kálmán áruházában
Debreczen, Városház épület.
Minden alaknak előnyös.

Ne vásároljanak csekély értékű

gyakran hamisított rumot. Eszenciák ártalmak az egészségre.

Battle Axe Jamaica rum el van ismerve, mint

The Nectár of Jamaica.

Minden üveg megtöltése a czég személyes ellenőrzése mellett lesz eszközölve.

A. A. Baker & Co London E. C.

Európában és a világban a z összes kultur államokban a törvény védi.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geréby Fülöp Utódai, Kontsek Géza és Komlóssy Lajos urak üzletében.

— 1901-ben termelt —
— fajtiszta kanadai teljes —
— csiraképeségű —

vetni való tengeri

beszerezhető, míg a készlet tart:

Lichtschein Dezső és Samu

balmazújvárosi gazdaságukból 50 kilonként 7 kor. 50 fillér árban.

Ugyanott eredeti **Hanna Pedigree** első utántermésű

vetni való őrpa és tavaszi

— bükkönymag —

— is kapható mérsekelt —

— á r b a n. —

A gazdaközönség szives figyelmébe

Szándékunkban lévén a lenmagtermelést a lehetőséghez képest előmozdítani, hajlandóknak nyilatkozunk ezennel azon földbirtokosoknak, kik nagyobb területű földet lenmaggal óhajtanak bevetni, a szükséges vetőmagot legkitűnőbb minőségben rendelkezésre bocsátani és esetleg a jövődő termés átvételére nézve velük megfelelő megállapodást létesíteni.

Megkereséseket sziveskedjenek debreczeni képviselőnkhez:

Holländer Adolf és Fia
urakhoz ezimezve
Debreczen, Piacz-utca 28. szám.

Kohn Adolf és Társa
győrszigeti olajgyár.

Ajánljuk mindennemű Rinburgi, Hollandi kreás és ezerna fonal vásznainkat, valamint a világhírű Schroll-gyártmányu

első rendű chiffonokat,

esikos jegyű havasi vásznakat, szépségi damaszt asztalneműeket, ágyhuzatokra való kanavaszakat, zephíreket és mindennemű

menyasszonyi kelengyék

összeállítását elvállaljuk a legjótányosabb határozott árak mellett, továbbá tarsangi alkalmi ruhákra való fehér himzett és színes francia batizt újdonságokat.

Tisztelettel

Jánossy József és Társa

Főtér, a nagy tőz-de mellett.

Tulhalmozott raktár miatt

kalapok, cipők, ingek, gallérok kézellők, nyakkendők, pénztárczák szivar és cigaretta tárczák és számos itt fel nem sorolható áruk

beszerzési áron lesznek árusítva.

Jó minőségű ingek 85 krajczártól.
Színes kézellő párja 20 „
Férfi cipők 2 frt 30 „
Kalapok 55 krtól feljebb

Miklós és Markbreit

Bazár üzletében Frohner szálloda mellett.

Itt az idő!

midőn a t. gazdálkodó uraknak jó
= **bükköny, zab, köles** =
stb. vetőmagokra szükségök lesz, mi ezekkel különféle fajban szolgálhatunk.

Teljes tisztelettel

őzv. Weissenberg Jakabné és Fia
Tizenháromváros-utca 39.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 1 kr. 8 fillér.

Leveleiben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„Hűség“ levele van.

„Barátság“ levele van a Péterfai fiók postán.

Eladás.

Óriás maróni és veresbélű narancs naponta friss érkezés, kapható ifj. Czeglédy József üzletében.

Boros Testvéreknel divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és vizelek a versenyben tehető legolcsóbb árakban. Maradék féláron.

Pemetefü csukorka (Borsy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy csukrázdába és Józsa és Jóna urak üzletében.

Tölgyfa szőlőkaró kapható míg a készlet tart Hegedus Emil tűzifa raktárában nagyban és kicsinyben Miklós-utca 7. sz.

Világhírű Martell Cognac Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Varay József kereskedésében, vár-si bérpalota.

Örvendetes dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tösgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, mo ern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arcbőrnek is nagy sikerrel használják. Minden külföldi szappant háttérbe szorít. 1 drb 80 fillér, 3 drb 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolcra. Raktár k Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában, Szent-Királyi Tivadar, Kálnai Lipót, Benyáts Emil és Kontsek Géza üzletében.

Tisztán kezelt sámi bor, nem savanyu 22 kr. literje, Csapó-utca 39. sz.

Bolti állvány eladó, ugyanott bolthelyiség kiadó Csapó-utca 22.

Arany János-utca 15. számú ház szabadkézből eladó.

Ajánlat.

Kiadó vagy eladó a Széchényi-utca végén, Posta-kert vásártér mellett egy 407³ négyszögöl föld, lakóépület el, kamara és színnel, harmadrész szőlővel. Faraktár vagy más célra is alkalmas. Értekezhetni „István“-malom telep Demetrovits.

Négyszobás lakás azonnal, kétszobás májusra kiadó Csokonai-utca 13. Ugyanott homokkerti bor eladó.

Egy elegáns uri garcon lakás, két szoba, előszoba, butorozva vagy butor nélkül május 1-től kiadó. Értekezhetni Szent-Anna-utca 5. szám I. emelet jobbra.

Egy új fűszerüzlet felszereléssel, külön italméresi helyiséggel, ugyanott több rendbeli lakás márczius 1-re kiadó. Jókai-utca 3. szám és Garai-utca 9. szám, új sarok épület. Értekezhetni: Tóth György nagyerdei kertészszel.

Három szoba, mind külön konyhával és kamarával, pinccével a vaggongyár mellett levő szőlőbe kiadó. Értekezhetni: Kovács Sándor pavilonlak-tanya, Kántin.

Barseprő sajtólasra. Van sz renesém tudatni a tisztelt bortulajdonos urakat, hogy a sajtólas megkezdtem, borseprőt veszik is. Pinccém a Zenede alatt Csapó- és Vár-utca sarok. Tisztelettel Bóné Károly

Egy szép két szobás garcon lakás kiadó, az egyik utcái, Fűvészkert-utca 14. Ügyvédi irodának is alkalmas.

Tanulónak fűszerüzletbe ajánlkozok jó családból való fia Fűvészkert-utca 2 szám

Harisnya fejelés jutányos áron elfagadtatik a nagytemplommal szemben lévő sirkoszoru üzletben.

Egy jó bizonyítvánnyal bíró, férfi és női divatterjesztő-segéd, ki a főváros és egy nagyobb vidéki város jobb üzleteibe szervizozott, alkalmazást keres, kirakat rendezést is elvállalja. — Czim a kiadóba

Kereslet.

Jó vasalónő alkalmazást nyer a Weiner mosodába.

Gépkészítő és szikvizelárusító felvétetik Teleki-utca 100.

Veszek nagy konzul tükröt és többféle butorokat Baross-utca 9. sz.

Ügyes kézi leányok felvétetnek Jungreiszi Mari női divattermőben Piacz-utca 52.

Pokróczok

Lovak részére!
Szobapadlóra!
Léghezam ellen!
Íróasztal elé!

Flanell-takarók!
Plüs- uti-takarók!
Koesi-takarók!
Plaidek!
Erdélyi hosszú szőrű
cserge-pokróczok!

nagy választékban kaphatók:

Bosznay J. és Társa

uj szőnyegházában,
Debreczen, Kossuth u. II. Zádor-ház.

ÁCS TESTVÉREK, DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Piacz-utca 48. sz. alatt

ÁCS TESTVÉREK

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt

RŐFÖS-, NŐI DIVAT- és RÖVIDÁRU ÜZLETET

nyitottunk. — A helybeli piacon több éven át szerzett tapasztalataink és azon körülmény, hogy áruinkat csakis első kézből szerezzük be, azon kellemes helyzetbe juttatnak bennünket, hogy a mélyen tisztelt közönséget a legutóbbban és legpontosabban szolgálhatjuk ki. Berendezkedésünkkel arra voltunk különös tekintettel, hogy áruink finomságával a legmagasabb és legfokozottabb igényeknek is megfelelhessünk.

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE:

Női ruh szövetek, jó mosó cretonok, voile, francia dealia és batiztok. Nagy választék női és férfi fehérneműekben kész blousokban, szépségi vásznak és asztalneműekben, függöny, ágyszerítők és paplanokban. Rövidáruk, nap- és esernyők, kézelők, gallérok, nyakkendők. Mindennemű női és férfi szabókellékek. Csipkék, szalagok, zsebkendők, har sznyák legolcsóbb bevásárlási forrása.

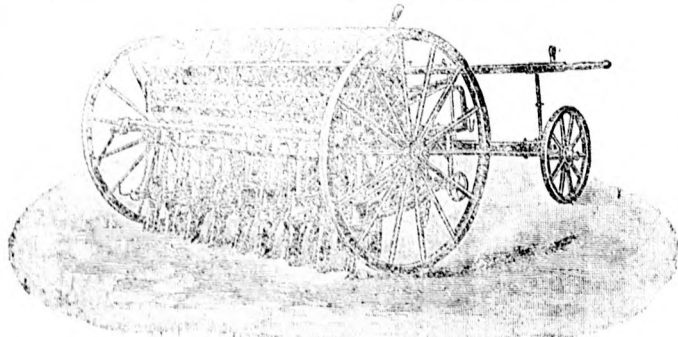
Szíves pártfogásért esedeznek

teljes tisztelettel

ÁCS TESTVÉREK

Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Hazai gyártmány!

WEISER J. C.

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA NAGY KANIZSÁN.

Ajánlja egyetem s aczélekéit [] aczélgereendélyvel, első minőségű tömöraczel-kormányokkal. Kétvasu aczélekéit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronait és egyéb talajművelő es közeit.

„ZALA-DRILL“ sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas, hazánk legjobb sorvető gépeit szab kikapcsolható ka-

pacsunklyékka! Hemekos talajra a „ZALA DRILL“ különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult vető-árakkal lez ellátva „PERFECTA“ meritőkorongos vetőgépeit leszállított áron. — „PLANETT rendszerű kézi tolókapát 2 kapakéssel 14 kor. töltőgetőtest külön 6 kor. — „HOLLINGSWORTH“ löge-reblyét, kukoriczamorzsolót, szeeska- és répvágóit, va amint egyéb gazdasági gépek es eszközök.

Arjegyzék szívesen küldetik! — Raktár Debreczen: Főpiacz 43 sz. a Svetics ház udvarán, a Dréher söresarnok mellett.

GELBMANN JÓZSEF,

Weiser J. C. gazdasági gépgyár képviselője.

Hazai gyártmány!

Debreczen, 1903. Nyomatott a város könyvnyomdájában.